

EUMETNET obeležuje 30 let sodelovanja evropskih meteoroloških služb

28.5.2026 - | gov.si

Letos Združenje evropskih državnih meteoroloških in hidroloških služb (angleško European National Meteorological and Hydrological Services - EUMETNET) obeležuje 30 let sodelovanja med evropskimi državnimi meteorološkimi in hidrološkimi službami.

Od ustanovitve leta 1996 organizacija svojim članicam omogoča skupno delo na ključnih prednostnih področjih – od krepitve opazovalnih mrež ter izboljšanja kakovosti in dostopnosti podatkov do zagotavljanja kakovostnih vremenskih in podnebnih storitev ter spodbujanja inovacij. Obletnica potrjuje trajno vrednost evropskega sodelovanja, ki krepi nacionalne zmogljivosti in prinaša oprijemljive koristi članicam in družbi.

EUMETNET je bil ustanovljen z namenom krepitve sodelovanja in zastopanja skupnih interesov evropskih državnih meteoroloških služb. Skozi čas pa se je razvijal v skladu z napredkom meteorološke znanosti ter spreminjajočimi se operativnimi in političnimi zahtevami. Iz prostovoljne mreže je prerasel v zrelo in zaupanja vredno partnerstvo, ki temelji na dolgoročni zavezanosti skupnim ciljem in medsebojnem zaupanju.

Podpora članicam skozi skupne aktivnosti

V zadnjih treh desetletjih je EUMETNET omogočal članicam sodelovanje na številnih področjih ter s tem prispeval k večji učinkovitosti, usklajenosti in inovativnosti meteorološke znanosti v Evropi. S skupnimi aktivnostmi članice združujejo strokovno znanje, zmanjšujejo podvajanje dela in izkoriščajo prednosti skupno razvitih rešitev.

Takšen model sodelovanja omogoča državnim meteorološkim službam učinkovito izvajanje njihovih javnih nalog ter hkrati krepi skupno evropsko sposobnost odzivanja na spreminjajoče se potrebe uporabnikov, tehnološki razvoj in okoljske izzive.

Vrednost onkraj meja

Od ustanovitve se je EUMETNET iz začetnega osredotočanja na usklajevanje postopno razvil v celovit okvir, ki podpira širok nabor skupnih aktivnosti evropskih meteoroloških služb.

Zgodnje sodelovanje je bilo usmerjeno v izboljšanje pokritosti opazovanj na podatkovno slabo pokritih in oddaljenih območjih, kot sta Severni Atlantik in Arktika, in sicer z radiosondažnimi meritvami z ladij ter z opazovanji iz letal. Vzporedno se je začela izmenjava meritev iz kopenskih postaj in radarjev, kar je prispevalo k izboljšanju kakovosti in razpoložljivosti podatkov. To začetno delo je privedlo do vzpostavitve integriranega opazovalnega sistema EUMETNET (EUMETNET Composite Observing System - EUCOS), ki predstavlja pomemben mejnik v evropski meteorologiji. Pokazalo se je, da lahko sodelovanje na evropski ravni zagotovi boljšo prostorsko pokritost z meritvami, kakovostnejše podatke, poenotene evropske produkte, zasnovane na podlagi nacionalnih podatkov ter navsezadnje natančnejše vremenske napovedi ob nižjih stroških.

Na podlagi teh uspehov so se zmogljivosti opazovanj postopno nadgrajevale z dodatnimi metodami, vključno z opazovanji na morju, meritvami atmosferskih razmer na različnih višinah – kot so veter, temperatura, vlažnost in delci v zraku – ter v zadnjem obdobju tudi s spremljanjem cvetnega prahu.

Hkrati se je sodelovanje z opazovanj razširilo na napovedovanje vremena, podnebne storitve, letalsko meteorologijo, izobraževanje in usposabljanje, podatkovno politiko in dostopnost podatkov ter na skupno zastopanje interesov pred ključnimi evropskimi in svetovnimi organizacijami.

Na področju napovedovanja je eden najvidnejših dosežkov EUMETNET sistem MeteoAlarm. Gre za sistem za zgodnje opozarjanje na vremenske nevarnosti, ki združuje, usklajuje, prikazuje in posreduje vremenska opozorila, ki jih izdajajo evropske državne meteorološke službe.

Ob naraščajočih potrebah po podatkih in hitrem tehnološkem razvoju je EUMETNET razvil tudi podatkovno infrastrukturo za izmenjavo podatkov, MeteoGate, ki članicam in zunanjim uporabnikom omogoča lažji dostop do meteoroloških podatkov. Vzporedno je EUMETNET uvedel številne pobude za uporabo umetne inteligence in strojnega učenja v vremenskih, podnebnih in okoljskih aplikacijah.

Omenjeni dosežki kažejo, kako se je EUMETNET v treh desetletjih razvil v organizacijo, ki združuje evropske zmogljivosti na področjih opazovanj, napovedovanja, podnebnih storitev, letalstva, izmenjave podatkov in inovacij.

Prispevki članic

Skupni dosežki EUMETNET so rezultat predanosti in raznolikih prispevkov njegovih članic, ki se v delo organizacije vključujejo na različne, a enako pomembne načine. Nekatere prevzamejo odgovornost za izvajanje skupnih programov v imenu vseh članov, druge pa prispevajo svoje podatke, znanje ter strokovno usposobljenost v korist širše skupnosti.

Agencija za okolje je članica EUMETNET postala 1. januarja 2008. Pristopni sporazum je podpisal dr. Klemen Bergant, takratni direktor Urada za meteorologijo in hidrologijo na Agenciji za okolje, ki od leta 2021 opravlja funkcijo izvršnega direktorja EUMETNET.

V okviru organizacije se Agencija za okolje vključuje v skupne programe sodelovanja na področjih opazovanj, napovedovanja, podnebnih storitev, letalske meteorologije ter raziskav in razvoja. Med najpomembnejše programe sodijo OPERA (mednarodna izmenjava radarskih podatkov in priprava radarskega kompozita), eGAFOR (zagotavljanje čezmejnih letalskih napovedi) in MeteoAlarm. V prihodnje pa se največ pričakovanj nanaša na sodelovanje v programu MeteoGate – enotni vstopni točki za distribucijo meteoroloških podatkov.

S sodelovanjem v teh programih lahko Agencija za okolje kljub relativno majhni velikosti državne meteorološke službe zagotavlja storitve, ki so primerljive z večjimi evropskimi službami.

Pogled naprej

Ob 30-letnici se EUMETNET ne osredotoča le na pretekle dosežke, temveč tudi na prihodnje izzive. Ker se državne meteorološke službe soočajo z vse večjimi zahtevami in pričakovanji družbe, je trajno sodelovanje bistveno za njihovo učinkovito obvladovanje svojih nalog.

Na podlagi dolgoletnih izkušenj bo EUMETNET tudi v prihodnje podpiral svoje članice s spodbujanjem sodelovanja, inovacij in krepitvijo evropske meteorološke skupnosti – ter tako pomagal, da bodo državne meteorološke službe ostale ustrezno opremljene za zagotavljanje kakovostnih in verodostojnih informacij v korist družbe tudi v prihodnjih letih.

Together for a weather and climate resilient Europe (brošura v angleškem jeziku)

Brošure, publikacije

- [Eumetnet Brochure 30 anniversary](#) (pdf, 9.6 MB)

<https://www.gov.si/novice/2026-05-28-eumetnet-obelevuje-30-let-sodelovanja-evropskih-meteoroloskih-sluzb>